

LJUBLJANA, JULIJ 1996

Vol. 4, št. 1: 37-39

**DRYOBOTA LABECULA ESPER, 1788 - NOVA VRSTA V SLOVENSKI FAVNI
METULJEV (LEPIDOPTERA: NOCTUIDAE)**

Radovan ŠTANTA
Miren

Abstract - *DRYOBOTA LABECULA* ESPER, 1788 - NEW SPECIES TO THE SLOVENIAN MOTH FAUNA (LEPIDOPTERA: NOCTUIDAE)

Two specimens of the species *Dryobota labecula* Esper, 1788 have been found in the middle of November in western Slovenia. One was caught on a bait in Miren on the south-western side of the Vipava valley, the other under the public lighting in Gorjansko on Karst near Komen. One specimen has been found near Črni Kal. The discovery of the species on these locations is not surprising as the coast of Triest bay with abundance of evergreen oak *Quercus ilex*, its foodplant, is only a few kilometers away.

Izvleček - Dva primerka vrste *Dryobota labecula* Esper, 1788 sta bila ujeta sredi novembra v zahodni Sloveniji. Prvi je bil ujet na vabo v Mirnu na skrajnem jugozahodu Vipavske doline, drugi pod lučjo javne razsvetljave v Gorjanskem na Komenskem krasu. En primerka je bil najden tudi pri Črnem Kalu. Najdba vrste v teh krajih ne preseneča, saj je obala Tržaškega zaliva z obilico njegove hranilne rastline, zimzelenega hrasta *Quercus ilex*, oddaljena le nekaj kilometrov.

Sinonimi za vrsto *Dryobota labecula* Esper, 1788 so: *Phalaena (Noctua) furva* Esper, 1791 in *Noctua oclusa* Hubner, 1824.

Podatkov o prisotnosti omenjene vrste na ozemlju Slovenije v literaturi še ni zaslediti, niti v našem prvem celovitem pregledu favne makrolepidopterov (CARNELUTTI, 1992a, 1992b).

Dva primerka vrste *Dryobota labecula* Esp. sta bila ujeta v novembru na zahodu Slovenije, v neposredni bližini meje z Italijo.

Miren	13. 11. 1994	50 m	UL98
Gorjansko	15. 11. 1995	200 m	UL97

Prvi primerek vrste *D. labecula* Esp. je bil ujet v Mirnu v zgodnjih večernih urah na vabo iz mešanice vina, kisa in sladkorja. Miren leži na skrajnem jugozahodnem delu Vipavske doline, kjer se reka Vipava, ki tukaj zapuša našo deželo, skoraj dotakne severnega pobočja Goriškega krasa. Mesto ulova je prav na stiku doline s Krasom, kjer se srečata tudi dve vrsti vegetacije. Pobočje Krasa je poraslo s starim nasajenim gozdom črnega bora, ki ga počasi prerašča tipičen kraški gozd z značilno podrastjo (združba *Seslerio-Ostryetum carpinifoliae*), spodaj se končuje z zvezo zmerno suhih travišč (*Mesobromion*). Tu se dolina začneja s travišči združbe visokega pahovkovja (*Arrhenatheretum elatioris*) in nadaljuje z drugimi obdelanimi površinami.

Drugi primerek je bil ujet pod lučjo javne razsvetljave v vasi Gorjansko na Komenskem krasu. Vas leži na razgibani kraški planoti, ki se na zahodu spuša v nizko Brestoviško dolino, na jugu pa se takoj za Žekenskimi vzpetinami spusti proti obali Tržaškega zaliva. Vegetacija v okolici vasi je tipično kraška: nekaj obdelane površine, nato kraška gmajna z značilno združbo nizkega šaša in skalnega glavinca (*Carici-Centaureetum rupestris*) ter kraški gozd z značilno podrastjo (združba *Seslerio-Ostryetum carpinifoliae*).

Vrsta *D. labecula* Esp. je na prvi pogled podobna pri nas bolj znani sovki jamičarki (*Thecophora fovea* Tr.), le da samčki nimajo cvrčal. Zadnja krila so brez jamice in zadnje noge brez posebnosti.

Oba ujeta primerka imata prednja krila temnorjava z odtenkom rdeče. Od krilnih vzorcev sta najbolj vidni črna črta pod diskoidalnim poljem in črno obrobljena ledvična lisa s svetlorumenim poljem. Od ostalih so lepo vidni še: dvojna in valovita notranja prečna črta, koničasta črno obrobljena zagozdasta lisa in valovita črta, ki je svetlorjava. Zadnja krila so okrastorjava z vidno svetlo predrobno črto.

D. labecula Esp. je mediteranska vrsta. Njen areal so obalna področja okrog Sredozemlja. Leta tudi v Mali Aziji in na obalah severne Afrike. Najsevernejše najdbe v Evropi so v toplih južnoalpskih dolinah: Gardsko jezero (FORSTER, WOHLFAHRT, 1980), Val Sarca, Toscolano, Navene (BERIO, 1985). Prisotna je skoraj po celem Apeninskem polotoku, v Dalmaciji in Albaniji pa je zaradi letanja jeseni, ko se entomologi iz severnejših dežel že vrnejo domov, bolj malo dokazana (HACKER, 1989).

Iz naše bližnje okolice so najdbe s Tržaškega krasa na italijanski strani meje: Medeazza pri Devinu (UTM: UL97), 150 m, 1. 11. 1987, 1. 11. 1989, L. Morin leg. et coll.

D. labecula Esp. je karakteristična vrsta področja zimzelenega hrasta. Gosenice svetlozelene barve živijo od marca do junija na hrastih (*Quercus ilex* L. in *Quercus coccifera* L.). Zabubijo se v zemlji. Metulji letajo od oktobra do decembra v eni generaciji. Niso pogosti in se ne oddaljujejo od obalnih področij, kjer uspevata njihovi hranilni rastlini. V določenih letih so lahko številnejši, v drugih pa letajo le posamezni primerki. Prezimijo v obliki jajčka.

En primerek te sovke je bil ujet tudi pri Črnem Kalu 11. 11. 1995, na 150 m nadmorske višine (UTM: VL14). Na vabo ga je ujel Mojmir Lasan (leg. et coll.).

Opisano vrsto lahko v mesecu novembru pri nas pričakujemo v širšem zaledju Tržaškega zaliva od Vipavske doline do naše obale.

R. Štanta: *Dryobota labecula* Esper, 1788 - nova vrsta v slovenski favni metuljev

Literatura

- Berio E.**, 1985: Lepidoptera Noctuidae I, Generalita Hadeninae Cucullinae. *Fauna d'Italia*, Edizioni Calderini, Bologna
- Carnelutti J.**, 1992a: Rdeči seznam ogroženih metuljev (Macrolepidoptera) v Sloveniji. *Varstvo narave*, 17: 61-104, Ljubljana
- Carnelutti J.**, 1992b: Rdeči seznam ogroženih metuljev (Macrolepidoptera) v Sloveniji - Popravki/errata. *Varstvo narave*, 18: 189-190, Ljubljana
- Forster W., T. A. Wohlfahrt**, 1980: Die Schmetterlinge Mitteleuropas, Band IV - Noctuidae. Stuttgart
- Hacker H.**, 1989: Die Noctuidae Griechenlands (Lepidoptera, Noctuidae). *Herbipoliana; Buchreihe zur Lepidopteorologie*, Band 2, Dr. Ulf Eitschberger, Marktleuthen

Naslov avtorja/Author's address
Radovan ŠTANTA
Miren 163
SI - 5291 Miren, Slovenija

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Acta Entomologica Slovenica](#)

Jahr/Year: 1996

Band/Volume: [4](#)

Autor(en)/Author(s): Stanta Radovan

Artikel/Article: [Dryobota labecula Esper, 1788 - nova vrsta v slovenski favni metuljev \(Lepidoptera: Noctuidae\). Dryobota labecula Esper, 1788 - new species to the Slovenian moth fauna \(Lepidoptera: Noctuidae\). 37-39](#)